

Interview Prof. mr. J.M. van Dunné, Mijnbouwschade Groningen, 8 uur Journaal, NPO 1

8 februari 2022 (door omstandigheden, slechts klein gedeelte uitgezonden)

Tekst Website NOS [volledige versie]

Het kabinet schat de kosten voor het afhandelen van de gevolgen van de gaswinning in Groningen op 6 miljard euro. De rekensom die staatssecretaris Vrijlbrief naar de Kamer heeft gestuurd is gemaakt voor de periode 2022 tot en met 2027. Shell, met Exxon samen het moederbedrijf van het gaswinningsbedrijf NAM, wil de schade in Groningen in één keer afkopen, om er in de toekomst niet meer mee belast te worden. De NAM draagt 13,5% van de kosten bij (0,5x27%). Wie de schade aan huizen betaalt die ontstaat na 2027 staat daarmee ook ter discussie. Dat is relevant omdat volgens internationale geologische handboeken na beëindiging van mijnbouw de bodemeffecten nog zeker 50 jaar kunnen optreden.

En juist daarom is het van belang ook verder te kijken dan 2027, waarschuwt Jan van Dunné. Hij is emeritus hoogleraar Privaatrecht van de Erasmus Universiteit Rotterdam en specialist mijnbouwschade (auteur van: *Schadevergoeding voor mijnbouwschade door bodemdaling en aardbevingen. Het Dossier Groningen. Publicaties 2002-2020*, Uitgeverij Paris, 2020). "Ik snap dat het verleidelijk kan zijn voor het ministerie van Economische Zaken om in één keer een groot bedrag te incasseren. Het is ook begrijpelijk dat Shell af wil van een 'open einde' aan kosten (al of niet na druk uit Londen). Maar het is een levensgroot risico dat de Staat - en dus de belastingbetaler- dan in de toekomst voor enorme kosten opdraait", zegt hij. De Groningers hebben hier geen belang bij: "het is een interne zaak, de afkoop, een regeling tussen twee contractspartijen, de Staat en NAM (Shell). Beide blijven tegenover derden (burgers) aansprakelijk als exploitant uit onrechtmatige daad, ieder hoofdelijk voor 100% (gedurende 30 jaar). De Staat is namelijk naast concessieverlener en toezichthouder, ook exploitant van gaswinning, door een deelname van 50% in de Maatschap Groningen". De afkoop is daarmee een politieke kwestie, ter beoordeling van de TK, het gaat over belastinggeld. Dat de afkoop 'versnelling' van schadeafhandeling teweeg zou brengen, gelooft Van Dunné niet. "De NAM staat al sinds 2018 'op afstand', de vertraging heeft andere oorzaken. Daarin zijn trouwens de Staat en NAM al 60 jaar twee handen op één buik".

Het argument van 'versnelling' lijkt gezegd om de Staat (EZ) onder druk te zetten, zo ook de arbitrageprocedure die op 4 februari in gang gezet is. Ook dit is een interne kwestie Staat – NAM/Shell, daar staan de burgers in Groningen buiten. "Het is wel ironisch", aldus Van Dunné, "omdat de ruzie over te hoge kosten gaat, waarvan de oorzaak bij de NAM gelegen is, uit het verleden. Shell krijgt hier 'een koekje van eigen deeg': expertisekosten van 50.000 euro per huis, e.d." Anderzijds, zou transparantie op dit punt de Groningers eindelijk inzicht kunnen geven in de opbouw van de dramatisch hoge kosten van schadeafhandeling (volgens de Rekenkamer op elke betaalde euro 56 cent aan kosten). Tot dusver zat de deksel stevig op de doofpot.

Dat van die 'versnelling' in schadeafhandeling lijkt overigens wel een 'georkestreerde actie', meent Van Dunné, een maand geleden kwam de directeur van IMG, Kortmann, er al mee in FD, en onlangs sprak ook de directeur van het Staatstoezicht op de Mijnen zich in die zin uit (Pointer, 7 febr.). De lijnen in Groningen zijn al jaren heel kort.